

Bruxelles, 26. lipnja 2026.
(OR. en)

11234/26

FIN 984

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	26. lipnja 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 344 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU o daljnjim mjerama u vezi s razrješnicom za financijsku godinu 2024.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 344 final.

Priloženo: COM(2026) 344 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.6.2026.
COM(2026) 344 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
o daljnjim mjerama u vezi s razrješnicom za financijsku godinu 2024.

Izvešće o mjerama poduzetima na temelju zahtjeva Europskog parlamenta iznesenih u njegovim rezolucijama o razrješnici i Vijeća u njegovoj preporuci o davanju razrješnice za financijsku godinu 2024.

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Proračun kojim se ostvaruju njegovi ciljevi	1
3. Zaštita financijskih interesa EU-a	4
4. Transparentnost	11
5. Održivost duga	13
6. Planovi za budućnost	14

1. Uvod

Na preporuku Vijeća Europski parlament dao je 29. travnja 2026. razrješnicu Komisiji za izvršenje proračuna EU-a u 2024.

U ovom su izvješću sažete najvažnije mjere koje je Komisija poduzela kao odgovor na glavne zahtjeve: (i) Europskog parlamenta iznesene u njegovoj rezoluciji o razrješnici¹ i (ii) Vijeća iznesene u njegovoj preporuci o davanju razrješnice². Komisija će na posebne zahtjeve odgovoriti do kraja godine.

2. Proračun kojim se ostvaruju njegovi ciljevi

Proračun EU-a u 2024. je uvelike pomogao EU-u da ostvari prioritete politike. Kako je navedeno u *Godišnjem izvješću o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2024.*³, proračun EU-a pridonio je jačanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije, podupiranju poljoprivrednika i poboljšanju poljoprivredne produktivnosti. Osim toga, olakšao je zelenu i digitalnu tranziciju te jačanje vanjskih granica i obrambenih sposobnosti EU-a, omogućio je ublažavanje migracijskih pritisaka i pružanje nepokolebljive potpore Ukrajini te je pomogao EU-u da odgovori na humanitarnu krizu na Bliskom istoku.

Proračun EU-a bio je presudan za jačanje konkurentnosti i gospodarske sigurnosti EU-a (npr. ulaganjem u čiste tehnologije, ljudski kapital i prekograničnu infrastrukturu radi jačanja regionalnog razvoja i jedinstvenog tržišta) i podupiranje strateških partnerstava EU-a u cijelom svijetu.

a. Izvršenje proračuna

Parlament je zabrinut zbog stope izvršenja proračuna EU-a u okviru aktualnog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i u kontekstu Mehanizma za oporavak i otpornost. Napominje da kašnjenja u izvršenju povećavaju rizik od opoziva sredstava i pritiska na kraju programskog razdoblja.

¹ Odluka Europskog parlamenta od 29. travnja 2026. o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024., dio III. – Komisija i izvršne agencije te deveti, deseti i jedanaesti Europski razvojni fond – 2025/2145(DEC).

² Preporuka Vijeća o davanju razrješnice Komisiji u odnosu na izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024. (5749/26).

³ Izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu – Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2024., COM(2025) 824 od 17.6.2025.

Komisija naglašava da su iznosi preuzetih obveza iz proračuna EU-a koji još nisu plaćeni, tj. nepodmirene obveze (fr. *reste à liquider*, RAL), na kraju 2024. bili za 35 milijardi EUR niži nego na kraju 2023. Gotovo polovina nepodmirenih obveza na kraju 2024. (isključujući nepodmirene obveze iz instrumenta NextGenerationEU (NGEU)) povezana je s kohezijskom politikom, a time i s korištenjem sredstava u državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja. Budući da se odabir projekata na terenu povećao s približno 12 % na kraju 2023. na približno 37 % (2024.) i približno 65 % (2025.) raspoloživih omotnica za kohezijske programe za razdoblje 2021. – 2027., financijska provedba znatno se ubrzala, pri čemu su brojne države članice podnijele zahtjeve za plaćanje koji su znatno premašili njihove ciljeve u okviru pravila o opozivu sredstava „N+3”. Zahvaljujući tom pozitivnom kretanju zaostatak u odabiru projekata i plaćanjima u odnosu na razdoblje 2014. – 2020. postupno se nadoknađuje. Kako bi se osigurala neometana provedba, Komisija pomaže državama članicama u jačanju njihovih administrativnih kapaciteta i uklanjanju uskih grla u ulaganjima.

Komisija će i dalje pomno pratiti provedbu programa i instrumenata EU-a. Svake godine objavljuje informacije o predviđanju izvršenja proračuna i izvješće o napretku u pogledu nepodmirenih obveza.

Kad je riječ o nepodmirenim obvezama povezanim s instrumentom NextGenerationEU, brojne države članice revidirale su svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost, preraspodijelile sredstva na zrele projekte, prilagodile ključne etape i ciljeve te uklonile uska grla u provedbi, pri čemu su zadržale razinu ambicije tih planova. Svrha tih revizija bila je uzeti u obzir promjenjive okolnosti i poboljšati ostvarivost, a u prvom planu bilo je pravodobno izvršenje plaćanja u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost do kraja 2026. Komisija je 30. travnja 2026. donijela [Smjernice za države članice](#) o operativnim aspektima povezanim sa završnom fazom i zaključenjem Mehanizma za oporavak i otpornost radi uspješnog dovršetka njegove provedbe.

Moguće je da su države članice u određenoj mjeri dale prednost provedbi i reviziji svojih planova za oporavak i otpornost, što je možda dovelo do kašnjenja u provedbi programa kohezijske politike. Međutim, mjere koje se podupiru iz Mehanizma za oporavak i otpornost pomažu ubrzati izvršenje sredstava u okviru VFO-a; na primjer, očekuje se da će reforme u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost čiji je cilj ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola imati pozitivne učinke prelijevanja na provedbu mjera ulaganja koje se financiraju iz drugih fondova EU-a.

b. Posvećivanje novim prioritetima: obrana i Ukrajina

Komisija pozdravlja stajalište Parlamenta da se „obrana i potpora Ukrajini u trenutačnom geopolitičkom kontekstu moraju smatrati proračunskim prioritetom te da bi za postizanje tog cilja trebalo dodijeliti odgovarajuća sredstva”⁴.

Komisija intenzivno radi na jačanju obrambenih sposobnosti EU-a. Predložila je nekoliko inicijativa za povećanje obrambene pripravnosti i ulaganja u obranu, uključujući (i) zajmove državama članicama u iznosu do 150 milijardi EUR koji će se pokriti iz proračuna EU-a u okviru Instrumenta za sigurnosne mjere za Europu (SAFE), (ii) Bijelu knjigu o europskoj obrambenoj spremnosti 2030., (iii) plan ReArm Europe i (iv) Skupni paket za obrambenu pripravnost.

Od početka ruske invazije na Ukrajinu do kraja 2024. nepokolebljiva predanost EU-a pružanju potpore Ukrajini dovela je do mobilizacije 130,2 milijarde EUR za financijsku, gospodarsku, humanitarnu, vojnu i diplomatsku potporu. U veljači 2024. uspostavljen je Instrument za Ukrajinu kojim se podupiru oporavak, obnova i modernizacija Ukrajine. Kako bi se odgovorilo na potrebe Ukrajine za financiranjem u razdoblju 2026. – 2027., [u veljači 2026. odobren je](#) zajam za potporu Ukrajini, kojim se u tom razdoblju osigurava do 90 milijardi EUR i koji se financira zaduživanjem EU-a na tržištima kapitala.

c. Učinak financiranja sredstvima EU-a na klimu i bioraznolikost

Komisija prima na znanje opažanja Europskog revizorskog suda o „nedosta[cima] u metodologiji Komisije za procjenu klimatskih učinaka potrošnje Unije”⁵ i izjavu Parlamenta „da postojeće metodologije za praćenje potrošnje za klimu i bioraznolikost ne pokrivaju u potpunosti sve učinke aktivnosti Unije”⁶.

Komisija namjerava mjeriti doprinose i rezultate proračuna EU-a povezane s djelovanjem u području klime i bioraznolikošću u skladu s postojećim okvirom uspješnosti. Kad je riječ o Mehanizmu za oporavak i otpornost, zajedničkoj poljoprivrednoj politici i kohezijskoj politici, obvezna je primjenjivati metodologiju i posebne koeficijente utvrđene u odgovarajućim temeljnim aktima o uspostavi tih programa. Komisija je za VFO za razdoblje 2028. – 2034. predložila pojednostavnjeni sustav za praćenje potrošnje i rezultata EU-a povezanih s klimatskim i okolišnim ciljevima.

4 Vidjeti točku 17. – 2025/2145(DEC).

5 Vidjeti točku 13. – 2025/2145(DEC).

6 *Ibid.*

3. Zaštita financijskih interesa EU-a

Komisija pridaje iznimnu važnost praćenju korištenja sredstava EU-a, u suradnji s nacionalnim tijelima i drugim provedbenim partnerima.

a. Potrošnja u skladu s vrijednostima EU-a, uključujući vladavinu prava

Vladavina prava

Parlament poziva Komisiju da potpuno i dosljedno primjenjuje dostupne instrumente za suspenziju ili zaštitu financijskih sredstava EU-a u slučajevima u kojima nepoštovanje vladavine prava utječe na dobro financijsko upravljanje u predmetnim državama članicama, posebno u Mađarskoj i Slovačkoj.

U skladu s Uredbom o uvjetovanosti Komisija proaktivno prati stanje u svim državama članicama kako bi u što ranijoj fazi utvrdila kršenja načela vladavine prava obuhvaćena područjem primjene te uredbe. Komisija potpuno primjenjuje sve dostupne sektorske i opće pravne instrumente za suzbijanje kršenja načela vladavine prava u državama članicama koja na dovoljno izravan način utječu ili postoji ozbiljan rizik od toga da bi mogla utjecati na dobro financijsko upravljanje proračunom EU-a ili zaštitu financijskih interesa EU-a.

Na Mađarsku se od 2022. primjenjuju mjere za zaštitu proračuna EU-a na temelju Uredbe o uvjetovanosti, uključujući: (i) suspenziju 55 % proračunskih obveza koje proizlaze iz tri kohezijska programa i (ii) zabranu preuzimanja novih pravnih obveza za financiranje sredstvima EU-a u okviru izravnog i neizravnog upravljanja sa „zakladama od javnog interesa” i subjektima u njihovu potpunom ili djelomičnom vlasništvu.

Osim Uredbe o uvjetovanosti, Komisija ima na raspolaganju i druge važne instrumente za zaštitu proračuna EU-a, konkretno: (i) horizontalni uvjet koji omogućuje provedbu Povelje EU-a o temeljnim pravima u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama i (ii) ključne etape i ciljeve za suočavanje s izazovima u području vladavine prava u okviru planova za oporavak i otpornost.

U skladu sa sljedećim VFO-om i dalje će biti obvezno poštovati vladavinu prava i temeljna prava te će se Uredba o uvjetovanosti nastaviti primjenjivati na sva sredstva. Planovi za nacionalno i regionalno partnerstvo koje je predložila Komisija omogućuju financijsku potporu za mjere za jačanje vladavine prava i temeljnih prava uz primjenu horizontalnih uvjeta kako bi se proračun EU-a zaštitio od kršenja načela vladavine prava i Povelje. Ako se kršenje ne otkloni nakon godine dana, sredstva na koja ono utječe mogu se u godišnjem proračunskom postupku i uz odobrenje Parlamenta i Vijeća preraspodijeliti u programe u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja, posebno one kojima se podupiru demokracija, civilno društvo ili borba protiv korupcije. Nadalje, da bi mogle primiti sredstva EU-a, države članice moraju uspostaviti mehanizme kojima se osiguravaju kontinuirana plaćanja

korisnicima čak i ako je financiranje sredstvima EU-a suspendirano. Te su zaštitne mjere ključan dio njihovih sustava upravljanja i kontrole.

Vrijednosti EU-a

Komisija prima na znanje poziv Parlamenta na „provjeru usklađenosti korisnika s vrijednostima [EU-a] koja se temelji na riziku kako bi se otkrila potencijalna kršenja”⁷. U skladu s Financijskom uredbom Komisija prati sve faze upravljanja ugovorima kako organizacije i projekti koji nisu u skladu s vrijednostima EU-a ne bi primili potporu. Svi korisnici financijskih sredstava EU-a moraju se ugovorno obvezati na poštovanje i jamčenje poštovanja vrijednosti na kojima se EU temelji pri korištenju sredstava iz proračuna Unije. Neispunjenje te obveze može dovesti do smanjenja sredstava, suspenzije ili raskida sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili administrativnih mjera (npr. isključenje ili financijske sankcije) u okviru sustava ranog otkrivanja i isključenja. Naposljetku, *ex post* mehanizmima na temelju Financijske uredbe štiti se pravilno korištenje sredstava EU-a ako se u okviru kontrola ili revizija otkrije kršenje obveza.

Sustav ranog otkrivanja i isključenja primjenjuje se na osobe i subjekte, uključujući gospodarske subjekte i organizacije, koji podnose zahtjev za sredstva ili primaju sredstva u okviru izravnog i neizravnog upravljanja. Razlozi za isključenje u sustavu ranog otkrivanja i isključenja služe kao širok okvir za otklanjanje povreda dužnosti ili etičkih povreda, uključujući poticanje na mržnju, diskriminaciju i druga teška kršenja vrijednosti EU-a. Provjere baze podataka sustava ranog otkrivanja i isključenja provode svi dužnosnici za ovjeravanje u fazi postupka evaluacije. Kako bi se dodatno ojačao nadzor, Komisija će ispitati mogućnost uključivanja pokazatelja usklađenosti s vrijednostima EU-a u alat za procjenu rizika Arachne+, ovisno o tehničkoj i pravnoj izvedivosti.

Sukobi interesa

Parlament poziva Komisiju da spriječi „izravnu ili neizravnu isplatu sredstava Unije korisnicima, uključujući one povezane s članovima Europskog vijeća, kod kojih je utvrđen sukob interesa koji nije dokazano i provjereno riješen”⁸ te naglašava da bi države članice trebale osigurati transparentnost kao zaštitu od sukoba interesa.

Komisija naglašava da sve države članice moraju poštovati odredbe Ugovorâ EU-a i zakonodavstvo koje se na njima temelji, uključujući odredbe o odgovarajućem upravljanju sukobima interesa na svim razinama, posebno članak 61. Financijske uredbe.

⁷ Vidjeti točku 161. podtočku xxii. – 2025/2145(DEC).

⁸ Vidjeti točku 21. podtočku v. – 2025/2145(DEC).

b. Zaštita proračuna EU-a od prijevara

Prihodovna strana

Europski revizorski sud u godišnjem izvješću za 2024. dao je pozitivno mišljenje o prihodima proračuna EU-a te je time ponovno potvrdio stabilnost i točnost naplate prihoda Komisije.

Parlament „pohvaljuje trud koji su EPP0 [Ured europskog javnog tužitelja] i OLAF [Europski ured za borbu protiv prijevara] uložili u borbu protiv organiziranog iskorištavanja nedostataka u carinskim provjerama Unije”⁹ te ističe „činjenicu da problemi s netočno prijavljenim ili neprijavljenim carinama („jaz u sredstvima prikupljenima od carina”) uzrokuju manjak prikupljenih uvoznih carina, što je problem koji [EU] i države članice već mnogo godina ne uspijevaju riješiti”¹⁰.

Komisija pozdravlja dogovor Parlamenta i Vijeća o reformi carinske unije EU-a od 26. ožujka 2026. Ona je odgovor na trenutačne pritiske pod kojima djeluje carina EU-a, kao što su veliko povećanje obujma trgovine, posebno e-trgovine, brzorastući broj standarda EU-a koji se moraju provjeravati na granici te promjenjive geopolitičke okolnosti i krize. Zahvaljujući osnivanju Carinskog tijela EU-a i Centra EU-a za carinske podatke ta će reforma doprinijeti boljoj koordinaciji carinske politike utemeljenoj na podacima, prije svega na temelju poboljšanog okvira za koordinirano upravljanje rizicima na razini EU-a.

⁹ Vidjeti točku 55. – 2025/2145(DEC).

¹⁰ Vidjeti točku 51. – 2025/2145(DEC).

Struktura za borbu protiv prijevара

Parlament je izrazio zabrinutost zbog nedovoljne koordinacije i razmjene informacija između tijela EU-a i nacionalnih tijela za borbu protiv prijevара. Komisija je 16. srpnja 2025. objavila [Bijelu knjigu o preispitivanju strukture za borbu protiv prijevара](#) u kojoj se navodi potreba za jačanjem zaštite financijskih interesa EU-a. Naglašavaju se ključna uloga i kontinuirani angažman svih sudionika u strukturi za borbu protiv prijevара te se dopunjuje prijedlog Komisije za sljedeći VFO. Jedan je od glavnih ciljeva poboljšati suradnju između ključnih sudionika u strukturi za borbu protiv prijevара, odnosno EPPO-a, OLAF-a, Agencije Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol), Agencije Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust) i Tijela za sprečavanje pranja novca. U Bijeloj knjizi analizira se i kako stvoriti integriraniji sustav te optimizirati korištenje resursa iskorištavanjem novih tehnologija, razmjenom podataka i razmatranjem komplementarnosti funkcija sudionika.

Struktura za borbu protiv prijevара preispituje se u širem kontekstu revizije uredbi o Europolu i Eurojustu i tekućih evaluacija pravnih akata koji se primjenjuju na OLAF i EPPO te Direktive o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (Direktiva PIF)¹¹. Komisija će predstaviti rezultate u komunikaciji koja je predviđena za kraj 2026., a možda će biti popraćena zakonodavnim prijedlozima.

Jedan je od glavnih ciljeva preispitivanja i poboljšanje povrata. Komisija u okviru godišnjih postupaka praćenja koje provodi OLAF nastavlja pojačano pratiti provedbu financijskih preporuka OLAF-a (do njihova konačnog ishoda) i obavijesti EPPO-a s financijskim učinkom. Razmatra daljnje proširenje godišnjeg izvješća o zaštiti financijskih interesa EU-a i borbi protiv prijevара (izvješće PIF) uključivanjem dodatnih informacija i podataka o povratima.

Povećanje proračunskih sredstava za EPPO i OLAF

Komisija prima na znanje opetovane pozive Parlamenta na povećanje kapaciteta EPPO-a i OLAF-a te jačanje njihove međusobne suradnje.

Osnivanje EPPO-a 2017. utjecalo je na broj članova osoblja OLAF-a zbog sinergija i učinkovitosti između tih dviju službi. U skladu s izvornim zakonodavnim financijskim izvještajem EPPO je od 2023. trebao imati stabilan broj od 115 članova osoblja u ekvivalentu punog radnog vremena. Međutim, od svojeg je osnivanja svake godine primao više doprinosa i osoblja nego što je prvotno planirano. Dodatni resursi osigurani su u propisno opravdanim slučajevima u okviru postupka donošenja godišnjih proračuna, a za izvanredne potrebe tijekom godine putem izmjena

¹¹ Direktiva (EU) 2017/1371.

proračuna. U razdoblju 2024. – 2026. proračunska sredstva za EPP0 dodatno su povećana kako bi se uzeli u obzir sudjelovanje Poljske i Švedske, povećani troškovi plaća i stanovanja, njegova neovisna informatička arhitektura te dodatni delegirani europski tužitelji i upućeni nacionalni stručnjaci.

Uzimajući u obzir iskustvo OLAF-a u provođenju administrativnih istraga i cilj izbjegavanja udvostručavanja administrativnih i kaznenih istraga, u EPP0 je premješteno do 45 radnih mjesta i odobrenih sredstava za vanjsko osoblje. U razdoblju 2019. – 2027., pri razmatranju prijenosa EPP0-u i pojačanja OLAF-u u okviru Komisijinih postupaka dodjele, osoblje OLAF-a (radna mjesta i vanjsko osoblje) smanjit će se za 38 članova.

OLAF intenzivno surađuje s EPP0-om u skladu s propisima koji se na njih primjenjuju i njihovim radnim dogovorima, na temelju kojih OLAF prijavljuje sve sumnje na kaznena djela koja bi mogla biti u nadležnosti EPP0-a, a udvostručavanje istraga izbjegava se mehanizmom unakrsne provjere. Osim toga, OLAF može pomagati u istragama EPP0-a provođenjem dopunskih administrativnih istraga i po potrebi mu pružati potporu.

U skladu s preporukom Europskog revizorskog suda iz njegova tematskog izvješća 26/2025 i na temelju preispitivanja strukture za borbu protiv prijevara Komisija će ocijeniti rješenja potrebna za uspostavu zajedničkog repozitorija prijavljenih prijevara i upravljanje njime kako bi se poboljšala razmjena informacija između OLAF-a i EPP0-a.

c. Razina pogreške i sustavi kontrole

Preventivne i korektivne mjere

Komisija provodi višegodišnje strategije kontrole kako bi zaštitila sredstva EU-a, a pogreške ili nedostaci otkriveni njezinim kontrolama dovode do preventivnih mjera (tj. ispravaka, prekida ili suspenzija prije izvršenja plaćanja Komisije) i korektivnih mjera (tj. ispravaka nakon izvršenja plaćanja) do zaključenja programa. U okviru podijeljenog upravljanja države članice provode kontrole radi otkrivanja i povrata neopravdano isplaćenih iznosa. Nedostaci utvrđeni u nacionalnim sustavima upravljanja i kontrole mogu dovesti do financijskih ispravaka. Zahvaljujući mjerama Komisije i država članica poduzetima u okviru podijeljenog upravljanja 2024. je ostvaren povrat u iznosu od 2,66 milijardi EUR (1,18 milijardi EUR u okviru preventivnih mjera, 1,48 milijardi EUR u okviru korektivnih mjera), prvenstveno u području kohezijske i poljoprivredne politike.

Mjere za smanjenje razine pogreške

Parlament i Vijeće pozdravljaju smanjenje ukupne stope pogreške, ali smatraju da je i dalje previsoka, posebno u kohezijskoj politici. Komisija prima na znanje sve pogreške koje je prijavio Europski revizorski sud i propisno prati sve slučajeve u kojima ima pravnu osnovu za djelovanje, pri čemu surađuje s državama članicama i

provedbenim partnerima te prema potrebi traži da se provedu financijski ispravci i potrebne korektivne mjere radi daljnjeg poboljšanja sustava upravljanja i kontrole.

Kohezijska politika

Komisija pozdravlja smanjenje stope pogreške za rashode kohezijske politike u odnosu na 2023. i 2022., kako ju je procijenio Europski revizorski sud, te napominje da se razlika u Komisijinoj procjeni razine pogreške (kako je navedena u njezinim godišnjim izvješćima o radu) i procjeni Europskog revizorskog suda dodatno smanjila.

Kako bi potaknula usklađeno poimanje metodologija, Komisija je unaprijedila dijalog s Europskim revizorskim sudom u okviru posebnih radionica. Njihova glavna tema 2025. bila je kvantifikacija nepravilnosti u javnoj nabavi u kontekstu rashoda kohezijske politike u skladu s Komisijinom tablicom za kvantifikaciju (koju će Europski revizorski sud koristiti od revizije u svrhu davanja izjave o jamstvu za 2025.).

Komisija je tijekom cijele 2025. pomno pratila provedbu akcijskog plana dogovorenog 2024. s revizijskim tijelima radi jačanja njihova kapaciteta za otkrivanje pogrešaka: napredak je zabilježen u nekoliko područja, uključujući analizu temeljnih uzroka pogrešaka, razmjenu rezultata s tijelima koja upravljaju programima, ažuriranje i dopunu kontrolnih popisa za revizije kako bi bili potpuni i usklađeni te bolje korištenje raznih baza podataka za potporu revizijskim aktivnostima.

Isto tako, uviđajući da složenost provedbenih mehanizama može doprinijeti riziku od pogreške, Komisija aktivno promiče korištenje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova i programa koji uključuju financiranje koje nije povezano s troškovima.

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP)

Komisija je učinkovitim korištenjem dostupnih informacija ostvarila znatan napredak u pojednostavnjenju pravila i sprečavanju pogrešaka. Model provedbe ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. državama članicama omogućuje da intervencije prilagode svojim potrebama. Na primjer, Komisija pomaže državama članicama u osmišljavanju i provedbi ekoshema te potiče korištenje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova.

Primjena novih tehnologija (kao što su sustav za nadzor površina, podaci iz programa Copernicus Sentinel i umjetna inteligencija) olakšava sprečavanje i otkrivanje pogrešaka u području ZPP-a. Komisija nastavlja podupirati države članice u otklanjanju i sprečavanju pogrešaka pružanjem smjernica, poticanjem izgradnje kapaciteta i razmjene najboljih primjera iz prakse te praćenjem kvalitete integriranog administrativnog i kontrolnog sustava.

Mehanizam za oporavak i otpornost

Za Mehanizam za oporavak i otpornost uspostavljen je pouzdan sustav kontrole i revizije. Obuhvaća ažuriranu revizijsku metodologiju za potrebe (i) zaštite financijskih interesa EU-a, (ii) jačanja kontrola u okviru sustava unutarnje kontrole država članica u području državnih potpora i javne nabave te (iii) jačanja suradnje unutar Komisije.

U revizijama nacionalnih planova za oporavak i otpornost uzeti su u obzir prethodna iskustva u provedbi i preporuke Europskog revizorskog suda, Parlamenta i Vijeća kako bi se smanjile razlike u tumačenju zakonodavstva EU-a između Europskog revizorskog suda i Komisije. Komisija je predložila uklanjanje svih dvosmislenih ili nepotrebnih formulacija iz provedbenih odluka Vijeća kako bi one sadržavale samo bitne zahtjeve za dokazivanje ispunjenja mjere.

Komisija se slaže s upozorenjem Vijeća na „uvođenj[e] novih pravila, proturječnih zahtjeva ili strožih uvjeta za države članice *ex post*”¹² tijekom provedbe. Promjena smjernica o tumačenju pravnih koncepata u posljednjoj godini provedbe instrumenta prouzročila bi nove pravne i praktične probleme za države članice.

Obzor Europa

Komisija je nastavila dorađivati svoj pristup dodjeli paušalnih iznosa u okviru programa Obzor Europa, uzimajući u obzir povratne informacije dobivene iz prethodnih pilot-projekata, od Europskog revizorskog suda i iz kontinuiranog angažmana dionika u okviru svoje ocjene paušalno financiranih projekata. To Komisiji omogućuje da u najvećoj mogućoj mjeri pojednostavni postupke za korisnike te da kontrole usmjeri na to provode li korisnici financirane projekte u skladu s dogovorenim rezultatima.

Vanjsko djelovanje

Komisija je prihvatila preporuke Europskog revizorskog suda i poduzima daljnje mjere na temelju njegovih nalaza. Kad je riječ o tome trebaju li provedbeni partneri Komisije omogućiti revizorima Europskog revizorskog suda potpuni pristup dokumentima, Komisija stalno potiče komunikaciju između relevantnih subjekata i Europskog revizorskog suda kako bi se pronašla odgovarajuća rješenja.

Europski razvojni fond

Parlament sa zabrinutošću primjećuje da je procijenjena razina pogreške 2024. iznosila 6,5 % (2023. je iznosila 8,9 %). Kako bi se smanjile pogreške povezane s poravnanjem prethodno financiranja, Komisija je od svojih partnera zatražila da preispitaju svoje obrasce za izvješćivanje kako bi se olakšalo utvrđivanje nastalih rashoda.

¹² Vidjeti točku 11.4. preporuke Vijeća o davanju razrješnice.

Komisija je preispitala i svoju strategiju kontrole te je počela provoditi ključne preporuke, među ostalim izradom preglednika za izradu profila rizika kako bi (i) izmjerila usklađenost partnera s financijskim i operativnim standardima i zahtjevima za dostupnost njihovih dokumenata, (ii) ojačala *ex post* kontrole i (iii) poboljšala izvješćivanje Komisije koje provode organizacije koje se ocjenjuju na temelju stupova.

4. Transparentnost

Komisija se obvezala postići visoku razinu transparentnosti financiranja sredstvima EU-a tako što će opsežno objavljivati podatke o financiranju u sustavu financijske transparentnosti i na portalu za financiranje i natječaje. U budućnosti će novi portal jedinstvenog pristupnika omogućiti još veću transparentnost.

a. Transparentnost financiranja sredstvima EU-a

Vodeći se načelom transparentnosti, Komisija čini više od onoga što se od nje zahtijeva primjenjivim pravnim aktima i primjenjuje najviše standarde transparentnosti među međunarodnim organizacijama te tako pomaže u dokazivanju rezultata postignutih financiranjem sredstvima EU-a.

Komisija napominje da su u skladu s rezolucijom o razrješnici, u kojoj se Komisiju poziva da osigura da se u svim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava, uključujući bespovratna sredstva za poslovanje, poštuju potrebni zahtjevi povezani s transparentnošću, sljedivošću i vidljivošću sredstava¹³, informacije o ciljevima i rezultatima projekata koje provode nevladine organizacije (uključujući aktivnosti zagovaranja) već objavljene na portalu EU-a za financiranje i natječaje. Osim toga, predstavnici interesnih skupina koji pri prijavi u registru transparentnosti navedu da ne zastupaju komercijalne interese (a to se obično odnosi na nevladine organizacije) moraju prijaviti svoje aktivnosti lobiranja i glavne izvore financiranja te iznos svakog doprinosa većeg od 10 000 EUR koji premašuje 10 % njihova ukupnog proračuna i ime uplatitelja doprinosa. Komisijinom predloženom uredbom o okviru uspješnosti za VFO za razdoblje 2028. – 2034. standardiziraju se pokazatelji rezultata, što će dodatno poboljšati transparentnost, a transparentnosti će pridonijeti i planirana centralizacija i proširenje informacija dostupnih u budućem jedinstvenom pristupniku koji je predviđen tom uredbom. Komisija ponovno ističe potporu koju pruža organizacijama civilnog društva, među ostalim bespovratnim sredstvima za poslovanje u tekućem programskom razdoblju, u skladu sa Strategijom EU-a za civilno društvo, u kojoj se prepoznaje potreba za odgovarajućim, održivim i transparentnim financiranjem civilnog društva.

13 Vidjeti točku 161. podtočku xxi. – 2025/2145(DEC).

Komisija surađuje s Parlamentom u okviru radne skupine za nadzor financiranja nevladinih organizacija i drugih subjekata Odbora za proračunski nadzor te je dostavila svu zatraženu dokumentaciju, poštujući pritom primjenjivi pravni okvir za zaštitu povjerljivih informacija.

Kad je riječ o transparentnosti u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, Komisija se slaže da su „potpune i pouzdane informacije o krajnjim primateljima ključne za sprečavanje zlouporabe sredstava, otkrivanje prijevara i osiguravanje jednakih standarda odgovornosti u svim državama članicama”¹⁴ i napominje da će Parlament „razmotriti sve odgovarajuće mjere u okviru svojih ovlasti kako bi osigurao usklađenost, uključujući pravne postupke”¹⁵. Komisija ističe da je obvezna provesti instrument kako su ga dogovorili suzakonodavci, uključujući pravne odredbe o izvješćivanju o krajnjim primateljima, te smatra da je dosljedno i valjano primjenjivala te odredbe s obzirom na uvjete i pravne definicije utvrđene u Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

U postupku davanja razrješnice Komisija je istaknula trud koji je uložen kako bi se zajamčilo da države članice ispunjavaju i nadilaze svoje obveze. I dalje će snažno poticati države članice da dostave dodatne podatke te će primjenjivati instrumente koji su joj na raspolaganju ako ne ispune pravne zahtjeve Uredbe.

U prijedlozima Komisije predviđa se da se od sljedećeg VFO-a informacije o primateljima sredstava EU-a u okviru svih načina upravljanja objavljuju na centraliziranom internetskom portalu „Jedinstveni pristupnik” (uključujući poboljšani sustav financijske transparentnosti)¹⁶. U skladu s prijedlogom Komisije za planove za nacionalno i regionalno partnerstvo informacije o korisnicima, krajnjim primateljima, ugovarateljima i podugovarateljima objavit će se na nacionalnoj razini i razini EU-a u jedinstvenom pristupniku¹⁷.

b. Transparentnost i odgovornost same Komisije

Komisija u svojim aktivnostima i donošenju odluka poštuje najviše standarde transparentnosti. Na osoblje Komisije primjenjuju se pravila o upravljanju evidencijama i arhivima te sigurnosne preporuke za prihvatljivu upotrebu javnih aplikacija za trenutačnu razmjenu poruka i svih drugih institucijskih komunikacijskih alata. U tom pogledu Komisija jamči usklađenost s pravilima EU-a o javnom pristupu dokumentima, uključujući tekstualne poruke (registracija komunikacije povezane s poslom).

¹⁴ Vidjeti točku 278. – 2025/2145(DEC).

¹⁵ Vidjeti točku 6. – 2025/2145(DEC).

¹⁶ Članak 12. – COM(2025) 545 final.

¹⁷ Članci 63. i 64. – COM(2025) 565 final.

Viši dužnosnici, kao i svi članovi osoblja, moraju poštovati obveze iz Pravilnika o osoblju, među ostalim u pogledu etike i integriteta (npr. *ad hoc* izjave o sukobu interesa, izjave o zaposlenju bračnog druga ili zahtjevi za odobrenje vanjskih djelatnosti). Komisija pruža informacije, osposobljavanje i savjete o etičkim pitanjima kako bi pomogla osoblju i rukovoditeljima u ispunjavanju njihovih obveza. Obveze u okviru registra transparentnosti primjenjuju se na sve rukovoditelje, koji moraju objaviti svoje sastanke s predstavnicima interesnih skupina upisanim u registar.

Imena i mandati posebnih savjetnika svakog člana Komisije javno su dostupni na [internetskim stranicama Komisije](#).

Komisija prima na znanje upozorenje Parlamenta na funkcioniranje i učinkovitost službenog postupka u slučaju uznemiravanja. Pod pokroviteljstvom glavnog povjerljivog savjetnika Komisija će angažirati neovisne stručnjake kako bi dopunili već započeto preispitivanje provedbe njezine politike protiv uznemiravanja¹⁸. U širem smislu, Komisija će i dalje raditi na stvaranju sigurnog okruženja za prijavljivanje, među ostalim povećanjem informiranosti, pristupačnosti i povjerenja u dostupne kanale, te će u kontekstu tekućeg preispitivanja Smjernica za zviždače njih nastojati što više uskladiti sa standardima utvrđenima u Direktivi (EU) 2019/1937.

5. Održivost duga

Komisija se slaže da se „u svim budućim proračunskim odlukama mora voditi računa o održivosti duga Unije”¹⁹. Rok za otplatu duga povezanog s bespovratnom potporom u okviru instrumenta NextGenerationEU istječe tek 2058., pa EU ima više vremena za otplatu a da to ne uzrokuje znatne poremećaje niti naruši financijsku stabilnost. U skladu s člankom 256. Financijske uredbe Komisija objavljuje godišnje izvješće o procjeni održivosti nepredviđenih obveza i prostora u proračunu EU-a te tako olakšava praćenje proračunske održivosti.

Komisija pozdravlja činjenicu da je Parlament podržao njezine prijedloge za nova vlastita sredstva i slaže se da je „razvoj istinski novih vlastitih sredstava ključan kako bi se spriječilo da u budućim višegodišnjim financijskim okvirima troškovi servisiranja duga istisnu prioritete”²⁰. Za uvođenje novih vlastitih sredstava potrebna je politička volja i angažman svih strana. Prijedlozi Komisije uključuju fiksni godišnji iznos servisiranja duga. Otplata duga povezanog s instrumentom

18 Odluka Komisije od 12. prosinca 2023., C(2023) 8630 final.

19 Vidjeti točku 7. – 2025/2145(DEC).

20 Vidjeti točku 47. – 2025/2145(DEC).

NextGenerationEU zadržat će se unutar gornjih granica financijskog okvira. Kamatni rizik bit će vrlo ograničen od 2028. jer nakon 2026. neće biti novih neto izdanja, a fiksni godišnji iznos servisiranja duga jamči potpunu predvidljivost.

6. Planovi za budućnost

Komisija je u srpnju 2025. predstavila prijedlog ambicioznog i fleksibilnog VFO-a za razdoblje 2028. – 2034. okrenutog prema budućnosti. Zasniva se na prednostima i temeljnim načelima aktualnog okvira i poukama izvučenima iz njega, a istodobno je jednostavniji, fleksibilniji i učinkovitiji²¹ te se njime uzimaju u obzir preporuke Parlamenta, Vijeća i Europskog revizorskog suda u kontekstu razrješnice.

Pouzdanost upravljanje, transparentnost i snažan politički nadzor ugrađeni su u svaki dio tih prijedloga. Komisija blisko surađuje s Parlamentom i Vijećem kako bi se postigao ambiciozan, uravnotežen i pravodoban dogovor o sljedećem VFO-u i sektorskim programima.

* * *

21 Vidjeti COM(2025) 570 final.